

RIKSDAGENS PROTOKOLL

1954

ANDRA KAMMAREN

Nr 1

11—15 januari.

Debatter m. m.

Måndagen den 11 januari.

	Sid.
Ålderspresidentens hälsningstal	3
Anförande av talmannen efter talmansvalen	5

Tisdagen den 12 januari.

Talmannens anförande vid riksdagens öppnande	7
--	---

Onsdagen den 13 januari.

Interpellationer av:

herr Vigelsbo i anledning av stormskador å skogar i Västmanland . .	9
herr Lundberg ang. vissa spörsmål rörande arbetares färdande vid resor till och från arbetsplats	10
herr Wedén ang. åtgärder i syfte att göra den statliga bostadspolitiken mera ägnad att stimulera särskilt effektiv och kostnadsbesparande byggnadsverksamhet m. m.	12
fröken Sandell i anledning av apotekens indragning av returrätten för apoteksglas	12
herr Utbult ang. den ogynnsamma inkomstutvecklingen på fiskets område	13
herr von Seth i anledning av de svårigheter, som drabbat ägare av stormskadad skog	15

Torsdagen den 14 januari.

Interpellationer av:

herr Jonsson i Skedsbygd ang. viss utjämning av skadeersättningarna för olycksfall i arbete	24
herr Nestrup ang. tidpunkten för ledigförklarande av vid läroverk m. fl. läroanstalter nyinrättade befattningar i lönegraden Ce 27 . .	25

Fredagen den 15 januari.

Interpellation av herr Jansson i Benestad med anledning av de höjda priserna på kaffe	32
---	----

Samtliga avgjorda ärenden.

	Sid.
Måndagen den 11 januari.	
Protokoll ang. fullmaktsgrensning	4
Val av talman och vice talmän	5
Val av sekreterare	6
Onsdagen den 13 januari.	
Val av talmanskonferens	8
» » kanslideputerade	8
» » kanslitillsättare	9
» » ekonomideputerade	9
Torsdagen den 14 januari.	
Val av ledamöter i utskotten	18
Val av statsrevisorer med suppleanter	21
Val av ombud i Nordiska rådet	21
Kungl. Maj:ts berättelse till 1954 års riksdag om vad i rikets styrelse sig tilldragit	22
Fredagen den 15 januari.	
Val av suppleanter i utskotten och i Nordiska rådet	27

I enlighet med § 49 regeringsformen och § 2 riksdagsordningen sammanträdde andra kammaren här i huvudstaden i den uti riksdagens hus för kammaren anordnade samlingslokalen.

Måndagen den 11 januari.

Kl. 11.00.

§ 1.

Sammanträdet öppnades av representanten för Värmlands län herr **HALLÉN** såsom den ledamot, vilken bevisat de flesta riksdagarna, med följande ord:

Ärade kammarledamöter! Återkomna från hemmet och hembygden med dess högtider och fester hälsar vi varandra vid detta nya riksmöte.

Sedan flera år tillbaka samlas vi under samma ovissa och osäkra förhållanden. Spänningen emellan maktgrupperna i världen är oförminskad. Människorna lyssnar med påtaglig skepsis till statsmännens ord om rustningsminskningar och återvändande samförstånd. Få är väl också de, som vågar fästa några större förhoppningar vid de viktiga internationella rådslag, som nu står för dörren. I snart ett halvsekel har det arma Europa släpats från konferens till konferens utan några väsentliga resultat, om man inte dit skall räkna de tvenne världskrigen.

För egen del kan vi glädja oss åt en växande stabilisering. Den fulla samsättningen eftersträvas av alla och samhället står i dag med god beredskap, om en försämrad konjunktur med arbetslöshet skulle nalkas.

Fjolårets riksdag var de stora socialreformernas. I deras följe kommer emellertid — jämte automatiska utgiftsökningar — stegrade pålagor, och nu måste vi alla konstatera, att skatterna nått en höjd, som icke kan överskridas

utan besvärande återverkningar av både ekonomisk och politisk art. Är det, ärade kammarledamöter, naivt att kräva, att anslagsyrkanden, av en viss storlek, de må komma från Kungl. Maj:t eller motionerande riksdagsmän, skall följas av anvisningar om varifrån medlen skall tas? Liksom också, att förslag om skattelättnader skall ha sin täckning i utgiftsminskningar eller klart styrkta inkomstökningar på andra områden.

Att stärka vår demokratis arbetsduglighet är angeläget. Lyckligtvis är vi förskonade från det mångpartisystem som på andra håll frestar till parti-egoism och gör demokratien hart när arbetsoduglig. Men för oss gäller närmast att göra riksdagens arbetssätt så rationellt som möjligt. Vi fäster stora förhoppningar vid Kungl. Maj:ts löfte om bidrag därtill, även om den fulla verkan därav ej kan komma till sin rätt på ännu ett år. Men även riksdagen kan här göra mycket. En aktivare samverkan mellan utskotten och talmanskonferensen har länge efterlysts.

Helt nyss förekom en liten pressdebatt om möjligheten för särmeningar inom respektive riksdagsgrupper. Fast ingen vill skryta med frondörer märktes, att man gärna redovisade tillgången på dylika särmeningar. Är det inte ett hälsotecken? Alla har vi vår fasta samhällssyn, men samtidigt ser vi gärna, hur doktrinära och partibundna tankegångar genombrytes av det rent mänsk-

liga och omedelbara till fromma för ärendenas allsidiga belysning. Kan sedan vår svenska stelheth och omständlighet få vika för lite mer av gemyt och omedelbarhet i debatterna, stärkes folkets intresse för icke blott debatterna utan även för vårt viktiga värv.

I förhoppning alltså, att vår demokratiska ordning i riksdagens gestalt skall allt bättre utbyggas till vårt lands fromma förklarar jag detta vårt första sammanträde öppnat.

§ 2.

Herr ordföranden tillkännagav, att han anmodat undertecknade att föra protokollet till dess sekreterare hunnit utses ävensom att kanslipersonal blivit till erforderligt antal av honom för tillfället antagen; och blevo på framställd proposition dessa åtgärder av kammaren godkända.

§ 3.

Upplästes följande till kammaren ankomna protokoll angående den i § 32 riksdagsordningen föreskrivna fullmaktsgranskningen:

Protokoll, hållet inför statsrådet och chefen för justitiedepartementet den 4 januari 1954.

I anledning av stadgandet i § 32 riksdagsordningen hade statsrådet och chefen för justitiedepartementet anmodat tre bland de av riksdagen valde fullmäktige i riksbanken och tre bland fullmäktige i riksgäldskontoret att närvara vid den granskning av riksdagsmannafullmakter som skulle inför departementschefen företagas innan årets riksdag sammanträdde; och infunno sig nu av fullmäktige i riksbanken herrar M. Lemne, D. Hall och A. Andersson samt av fullmäktige i riksgäldskontoret herrar H. Kling, A. Strand och S. Lindholm.

Till justitiedepartementet hade insänts fullmakt för lantbrukaren Erik Berggren, V:a Sund, Nora, som vid ny röstsammanräkning blivit utsedd såsom ledamot av riksdagens andra kammare

i stället för avgången ledamot av samma kammare.

Vid granskning av fullmakten framställdes icke någon anmärkning mot densamma.

Protokoll över granskningen jämte den granskade fullmakten skulle överlämnas till andra kammaren.

I ämbetet:

Oskar Adelsohn.

Protokoll, hållet inför statsrådet och chefen för justitiedepartementet den 9 januari 1954.

Till justitiedepartementet hade den 5 januari 1954 från länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län inkommit fullmakt för överläraren Einar Dahl, Uddevalla, vilken vid ny röstsammanräkning blivit utsedd såsom ledamot av riksdagens andra kammare i stället för avgången ledamot av samma kammare.

Vid granskning av fullmakten, som företogs inför chefen för justitiedepartementet samt vidare av vederbörande fullmäktige i riksbanken och riksgäldskontoret, framställdes mot fullmakten icke någon anmärkning.

Protokoll över vad sålunda förekommit skulle jämte den granskade fullmakten överlämnas till andra kammaren.

I ämbetet:

Oskar Adelsohn.

Protokoll, hållet inför statsrådet och chefen för justitiedepartementet den 11 januari 1954.

Till justitiedepartementet hade den 9 januari 1954 från länsstyrelsen i Örebro län inkommit fullmakt för Lena Renström-Ingénäs, Kumla, vilken vid ny röstsammanräkning blivit utsedd såsom ledamot av riksdagens andra kammare i stället för avgången ledamot av samma kammare.

Vid granskning av fullmakten, som företogs inför chefen för justitiedepartementet samt vidare av vederbörande fullmäktige i riksbanken och riksgäldskontoret, framställdes mot fullmakten icke någon anmärkning.

Protokoll över vad sålunda förekommit skulle jämte den granskade fullmakten överlämnas till andra kammaren.

I ämbetet:
Oskar Adelson.

Vid dessa protokoll voro fogade de däri avsedda fullmakterna för lantbrukaren Erik Berggren, V:a Sund, Nora, överläraren Einar Dahl, Uddevalla, och folkskolläraren fru Lena Renström-Ingenäs, Kumla, att inträda såsom ledamöter av kammaren för tiden till den 1 januari 1957 efter respektive herr Äqvist, herr Mårtensson i Uddevalla och herr Jansson i Hällefors.

§ 4.

Företogs upprop av kammarens ledamöter.

Vid uppropet befunnos herrar Eriksson i Sandby, Norrby, Ahman, Gustafsson i Bogla, Svensson i Stenkyrka, Ahlsten, Arweson, Hagberg i Malmö, Olofsson, Edberg och Allard frånvarande.

Herrar Gustafsson i Bogla, Edberg och Allard hade i nu upplästa ansökningar anhållit om ledighet från riksdagsgörömlen. Från herrar Ahman, Hagberg i Malmö, Olofsson och Edberg hade till kammaren inkommit läkarintyg, vilka nu föredrogos.

§ 5.

Anställdes val av talman; och befanns efter valets utgång hava till talman blivit utsedd herr Nilsson i Kristinehamn med samtliga avgivna eller 209 röster.

§ 6.

Vid nu företaget val av förste vice talman blev därtill utsedd herr Skoglund i Doverstorp med samtliga avgivna eller 170 röster.

§ 7.

Företogs val av andre vice talman; och utsågs därvid herr Olsson i Mora med samtliga avgivna eller 166 röster.

§ 8.

Herr TALMANNEN yttrade:

Herr ålderspresident, ärade kammarledamöter! Jag har att å egna och vice talmännens vägnar frambära vårt tack till kammaren för det förnyade förtroende som har visats oss genom det nu förrättade valet.

§ 9.

Upplästes ånyo och lades till handlingarna de under § 4 härövan omförmälda läkarintygen och ansökningarna, vilka voro av följande lydelse:

Riksdagsman Frans Hjalmar Ahman, Storbol, Rånäs, har ådragit sig en underbensfraktur, för vilken han sedan den 31/10 1953 vårdas å Norrtälje lasarett. Han kvarligger på lasarettet och torde ej kunna delta i riksdagsarbetet på minst 3 månader räknat från dagens datum, intygar

Norrtälje den 7 januari 1954.

Olof Lindh,
leg. läk.

Till Riksdagens Andra Kammare.

För deltagande i Interneringsnämndens sammanträde å säkerhetsanstalterna i Hall och Norrköping får jag vördsamant anhålla om ledighet från riksdagsarbetet den 11 och 12 januari 1954.

Tenhult den 5/1 1954.

Edvin Gustafsson i Bogla.

Härmed intygas, att riksdagsman Erik Hagberg på grund av meningitis acuta (hjärnhinneinflammation) för närvarande vistas å Epidemisjukhuset i Malmö och tills vidare är förhindrad att delta i riksdagsarbetet.

Epidemisjukhuset, Malmö den 8/1 1954.

Hans Hellsten,
överläkare.

Andra Kammarens kansli.

Härmed intygas, att riksdagsman Åke Olofsson, f. 21/2 1898, från Höganäs, sedan den 21/12 1953 vårdas på med. kliniken i Hälssingborg för ulcus ventri-

culi (magsår) samt att han på grund av denna sjukdom tills vidare är oförmögen att delta i riksdagsarbetet. Sjukskrivningen torde komma att vara åtminstone till och med januari månads utgång.

Med. kliniken den 7 januari 1954.

Knut Liedholm,

Med. Dr., överläkare vid Med. Kliniken,
Lasarettet, Hälsingborg.

Till Andra Kammarens Talman.

Med stöd av bifogade läkarintyg anhålles härmed om befrielse från riksdagsgöromålen under en månad räknat från den 11 januari.

Rolf Edberg.

Göteborg den 5/1 1954.

Härmed intygas att Redaktör Rolf Edberg på grund av Ischias är helt arbetsoförmögen fr. o. m. den 11/1 1954 och tills vidare minst 1 månad. Ytterligare upplysningar och önskemål: Skall intagas för vård på SS.

L. H. Blomberg,
leg. läkare.

Till Riksdagens andra kammare.

Undertecknad får härmed vördsamt anhålla om ledighet från riksdagsgöromålen från och med den 11 januari till och med den 15 mars för att delta i en turné med svenska gymnaster i USA.

Örebro den 5 januari 1954.

Henry Allard.

Ledighet från riksdagsgöromålen från och med innevarande dag beviljades herr Åhman tills vidare, herr Gustafsson i Bogla till och med morgondagen, herrar Hagberg i Malmö och Olofsson tills vidare, herr Edberg till och med den 10 februari samt herr Allard till och med den 15 mars 1954.

Herr talmannen meddelade, att herrar Svensson i Stenkyrka, Ahlsten och Arweson på grund av försenad båtförbindelse mellan Gotland och fastlandet icke kunnat infinna sig till uppropet.

Vidare meddelade herr talmannen, att herr Eriksson i Sandby, som likaledes på grund av trafikhinder icke kunnat infinna sig till uppropet, nu intagit sin plats i kammaren.

§ 10.

Föredrogos åter de under § 3 härövan intagna protokollen, varefter kammaren beslöt att, med godkännande av de däri omförmälda fullmakterna, lägga protokollen till handlingarna.

§ 11.

På hemställan av herr talmannen beslöt kammaren att genast företaga val av sekreterare, varefter det sålunda beslutade valet företogs, och befanns efter valsedlarnas öppnande och uppräknning valet hava så utfallit, att till sekreterare utsetts statskommisarien Gunnar Britth med samtliga avgivna eller 154 röster.

Sedan sekreteraren på kallelse infunnit sig, meddelade herr talmannen honom underrättelse om valets utgång och hälsade honom välkommen.

Protokollföringen övertogs härefter av sekreteraren.

Ernst V. Staxäng. Carl Lindberg.

§ 12.

Tillkännagavs, att Kungl. Maj:t låtit genom offentligt anslag bjuda och kalla riksdagens samtliga ledamöter att tisdagen den 12 innevarande månad kl. 11 infinna sig i slottskapellet samt, efter förrättad gudstjänst, enligt § 34 riksdagsordningen begiva sig till rikssalen för att där inhämta vad Kungl. Maj:t hade att meddela riksdagen.

§ 13.

Herr talmannen meddelade, att till kammarens förfogande överlämnats ett antal inträdesbiljetter till rikssalen vid riksdagens öppnande, och hemställde, att fördelning av dessa biljetter finge ske genom kammarens kansli med iakttagande, att de för ledamöterna från var och en av rikets valkretsar avsedda

biljetterna utlämnades till valkretsens äldste närvarande representant, som sedermera finge ombesörja den vidare utdelningen.

Detta förslag blev av kammaren bifallet.

Kammarens ledamöter åtskildes här-
efter kl. 12.03.

In fidem

Gunnar Britth.

Tisdagen den 12 januari.

Kl. 10.30.

§ 1.

Herr talmannen meddelade, att herrar Svensson i Stenkyrka, Ahlsten och Arweson under gårdagen intagit sina platser i kammaren. Vidare meddelade herr talmannen, att herr Norrby, som under gårdagen på grund av sjukdom inte kunnat närvara vid uppropet, i dag intagit sin plats i kammaren.

§ 2.

På förslag av herr talmannen, som förklarade sig hava om tiden för valen samrått med första kammarens talman, beslöt kammaren att vid plenum onsdagen den 13 innevarande januari företaga val av fyra ledamöter i talmanskonferensen, två kanslideputerade, sex ledamöter att jämte talmannen och vice talmännen tillsätta befattningshavare hos kammaren samt fyra ledamöter att handhava vården om kammarens ekonomiska angelägenheter.

§ 3.

På förslag av herr talmannen, som förklarade sig hava om tiden för valen samrått med första kammarens talman, beslöt kammaren att vid plenum torsdagen den 14 i denna månad företaga val av ledamöter respektive ombud och påföljande dag val av suppleanter i de ständiga utskotten och i Nordiska rådet samt vid förstnämnda sammanträde

jämväl val av revisorer och revisors-suppleanter för granskning av statsverkeis, riksbankens och riksgäldskontorets tillstånd, styrelse och förvaltning.

§ 4.

Herr talmannen och kammarens ledamöter avgingo kl. 10.45 till slottskapellet, varest riksdagspredikan hölls av kyrkoherden i Göteborgs Gustavi eller domkyrkoförsamling, domprosten teologic doktorn Ragnar Askmark. Efter slutad gudstjänst begav sig kammaren till rikssalen. Hans Maj:t Konungen öppnade där riksdagen med ett tal. Sedan första kammarens talman härefter framfört första kammarens undersåttliga vördnad, framträdde ANDRA KAMMARENS TALMAN och yttrade:

Eders Majestät!

I det tal vi nyss lyssnat till har Eders Majestät angivit de viktigare delarna av det arbetsprogram, som kommer att samselsätta 1954 års riksdag.

Mot bakgrunden av den bild Eders Majestät tecknat av utvecklingen under det gångna året och läget för dagen har riksdagen nu att fatta sina avgöranden. Det är uppenbart att en försiktig och återhållsam politik fortfarande är nödvändig. De möjligheter som kan yppa sig att rationalisera statsverksamheten på olika områden bör naturligtvis också tillvaratagas.

Försiktighet och återhållsamhet behöver emellertid icke betyda att reformarbetet uppgives. De förslag, Eders Majestät kommer att förelägga riksdagen till fortsatt översyn av den samhälleliga verksamheten på det sociala området, kommer förvisso andra kammaren att med stort intresse taga del utav.

Fortfarande har vi att inrätta oss efter det spända läge som råder ute i världen. En avspänning har skett under det gångna året. De nya förhandlingar mellan de främst ansvariga makterna, som inom kort påbörjas, inger oss vissa förhoppningar om att det nya året kanske kan medföra samförstånds lösningar åtminstone i några tvistefrågor.

En sådan utveckling skulle hos svenska folket — som bekänner sig till den förvisningen att slutliga lösningar i mellanfolkliga tvister endast kan uppnås förhandlingsvägen — hälsas med verklig glädje.

Samtidigt som jag till Eders Majestät

framför andra kammarens försäkran om dess tillgivenhet och undersåtliga vördnad önskar jag ge uttryck för beundran inför Prins Oscar Bernadottes minne. Han förunnades ett långt liv. Under decennierna verkade han som en förgrundsgestalt i ideellt och religiöst liv. Hans helgjutighet som människa och trofasthet mot egna ideal har i hög grad medverkat till att grundmura den höga aktning Sveriges kungahus åtnjuter hos sitt folk.

Talmännen fingo härefter vardera mottaga ett exemplar av dels Kungl. Maj:ts proposition, nr 1, angående statsverkets tillstånd och behov under budgetåret 1954/55, dels ock Kungl. Maj:ts berättelse till 1954 års riksdag om vad i rikets styrelse sig tilldragit, varefter ceremonien på rikssalen avslutades; och åtskildes kammaren vid utgåendet från rikssalen, enligt beslut fattat före avgången från dess samlingsrum.

In fidem

Gunnar Britth.

Onsdagen den 13 januari.

Kl. 11.00.

§ 1.

Företogs val av fyra ledamöter i talmanskonferensen, och blevo därtill utsedda:

herr Hjalmarson

» Ohlin

» Pettersson i Dahl och

» Skoglund i Umeå,

envar med 136 röster.

§ 2.

Anställdes val av två kanslideputerade. Därvid lämnades på begäran ordet till

Herr FÖRSTE VICE TALMANNEN, som anförde:

Herr talman! För vart och ett av de följande valen vid detta plenum ber jag att få avlämna en gemensam lista, vilken godkänts av de av kammaren valda ledamöterna i talmanskonferensen. Varje lista upptar namn å så många personer, som det ifrågavarande valet avser.

Den av herr förste vice talmannen beträffande detta val avlämnade listan upptog under partibeteckningen »Gemensam lista» följande namn:

Interpellation i anledning av stormskador å skogar i Västmanland.

Sjölin
Lindholm.

Sedan herr talmannen för kammaren uppläst denna lista, blev den av kammaren godkänd; och förklarades herrar Sjölin och Lindholm utsedda till kanslideputerade.

§ 3.

Företogs val av sex ledamöter att jämte herr talmannen och vice talmännen tillsätta befattningshavare hos kammaren.

Herr förste vice talmannen avlämnade en lista, som under partibeteckningen »Gemensam lista» upptog följande namn:

Jacobsson i Igelsbo
Severin i Stockholm
Birke
Hall
Johansson i Mysinge
Andersson i Mölndal.

Sedan herr talmannen för kammaren uppläst denna lista, blev den av kammaren godkänd; och förklarades de personer, vilkas namn upptagits å densamma, utsedda till kanslitillsättare.

§ 4.

Anställdes val av fyra ledamöter att handhava vården om kammarens ekonomiska angelägenheter.

Herr förste vice talmannen avlämnade en lista, som under partibeteckningen »Gemensam lista» upptog följande namn:

Nihlfors
Netzén
von Seth
Andersson i Dunker.

Sedan herr talmannen för kammaren uppläst denna lista, blev den av kammaren godkänd; och förklarades de personer, vilkas namn upptagits å densamma, utsedda att handhava vården om kammarens ekonomiska angelägenheter.

§ 5.

Justerades protokollsutdrag angående de under §§ 1—4 här ovan omnämnda valen.

§ 6.

Till bordläggning anmäldes: Kungl. Maj:ts den 12 innevarande januari på rikssalen avlämnade

dels proposition, nr 1, angående statsverkets tillstånd och behov under budgetåret 1954/55,

dels ock berättelse till 1954 års riksdag om vad i rikets styrelse sig tilldragit.

Vidare anmäldes till bordläggning: riksdagens revisorers berättelser över den år 1953 av dem verkställda granskningen angående statsverket, riksgäldskontoret och riksbanken; justitieombudsmannens ämbetsberättelse; samt militieombudsmannens ämbetsberättelse.

§ 7.

Interpellation i anledning av stormskador å skogar i Västmanland.

Herr talmannen lämnade på begäran ordet till

Herr VIGELSBO (bf), som anförde:

Herr talman! Den 3 januari inträffade i de västmanländska skogarna en katastrofartad vindfällning. Efter ett mycket grovt överslag av den vindfällda virkesmassans kvantitet har denna från sakkunnigt håll angivits till ca 2 miljoner kbm. Den i denna vindfällning ingående massan av timmer torde enligt samma beräkningar uppgå till ca 1,5 milj. kbm eller ungefär 6,5 milj. stock. Den normala totalavverkningen i länet för år räknat torde uppgå till omkring 1,3 milj. kbm. Stormen har verkat synnerligen ojämnt, på vissa håll i länet har relativt små skador uppstått, under det att det på andra håll

Interpellation ang. vissa spörsmål rörande arbetares färdmedel vid resor till och från arbetsplats.

ända till mer än tio års normalavverkningar uppstått. Det stormfällda virkets sammanlagda värde enligt dagens priser anses enbart för Västmanlands län kunna beräknas till mellan 75 å 80 milj. kronor.

Det är dessutom att märka att det är den bästa skogen som skövlats. Under det att den totala normalavverkningen uppgick till 1,3 milj. kbm uppgår nu enbart timmerskogen till 1,5 milj. kbm. Då, som sagts, den bästa skogen gått, innebär detta samtidigt att det är mycket stora värden som nu står på spel i de stormhärjade skogarna. De västmanländska furuparkerna har i mycket stor omfattning skattat åt förgängelsen, innebärande att det nu lig-gande virket är av mycket hög kva-litet. Skulle emellertid virket bli kvar-liggande i skogarna ett stycke in på sommaren innebär detta att virket blå-nar samt därmed förlorar sitt värde som fullgod exportvara samt som hög-klassigt virke över huvud taget. Det gäl-ler således att här mobilisera alla re-surser som rimligtvis kan uppbringas för tillvaratagandet av dessa för hela vårt samhällshushåll så värdefulla pro-dukter.

Med den avfolkning som skett av landsbygden, inte minst inom dessa områden, utgör problemet med arbets-kraft en svårlöst fråga. Ansträngningar har gjorts från både länsstyrelsen och länsarbetsnämndens sida att komma till rätta med denna fråga, men det har åtminstone hittills visat sig svårt att kunna uppbringa arbetskraft i erforderlig omfattning. Det torde kunna ifråga-sättas om inte militär medverkan borde kunna påräknas. Arbetsmarknadsstyrelsen har varit inne på denna fråga, men enligt vad jag har mig bekant har för-ståelse härför inte kunnat erhållas från militärt håll. Med de maskinella resurser, över vilka vissa förband nu förfo-gar, skulle likväl militär medverkan i vissa fall kunna vara mycket värdefull.

Skogsägarna begär intet bidrag i eko-nomiskt avseende för att genomföra detta arbete. Men det kan mycket väl tänkas att lån i vissa fall i någon form kan komma att visa sig erforderligt. Det blir givetvis pengar för skogen när den avyttras, men det är många som dessförinnan inte har ekonomisk möj-lighet att finansiera vare sig huggning eller transport till den plats där det kan lagras och uppmätas. Därför torde det vara nödvändigt att även på något sätt ställa lånemöjligheter till förfogan-de till sådana skogsägare som saknar möjlighet att med egna medel finansiera de på grund av vindfällningen givetvis stegrade avverkningskostnaderna. Den tid vi har på oss att ta vara på dessa stora och värdefulla virkespartier be-gränsar sig till högst tre månader. Tar man till detta även i beaktande att av-verkningen kommer att försvåras samt därmed också försinkas, är det ingen tid att försitta.

På grund av här berörda förhållan-den hemställer jag härmed om andra kammaren medgivande att till hans excellens herr statsministern få fram-ställa följande fråga:

Har regeringen sin uppmärksamhet riktad på dessa förhållanden samt kan vi med anledning därav påräkna med-verkan i de avseenden jag här ovan anfört?

Denna anhållan bordlades.

§ 8.

Interpellation ang. vissa spörsmål rörande arbetares färdmedel vid resor till och från arbetsplats.

Ordet lämnades på begäran till

Herr LUNDBERG (s), som yttrade:

Herr talman! Under högkonjunkturen har efterfrågan på arbetskraft stegrats och industrierna tvingats anskaffa ar-betskraft från långt ifrån industrien lig-gande orter. Bostadsfrågan och tillfälli-

Interpellation ang. vissa spörsmål rörande arbetares färdmedel vid resor till och från arbetsplats.

ga arbeten gör det angeläget att arbetarna kan bo kvar på sin hemort, och medelst arbetarbussar samt av arbetarna inköpta motorfordon kan det ordnas dagliga transporter mellan hemmen och arbetsplatsen. Även om avstånden är långa och arbetstiden därigenom väsentligt utsträckt, har man på ett relativt nöjaktigt sätt sökt bemästra kommunikationsproblemen. Tyvärr synes gällande lagstiftning lägga hinder i vägen för att transporter på detta sätt skall kunna fortsätta.

Ett tjugotal bilägande arbetare från Hållnäs socken blev i november 1953 av häradsrätten dömda till dagsböter för olaga trafik för att arbetskamrater fått åka med dem till och från arbetsplatsen. Inom socknen finns ingen industri, utan fiskare och mindre jordbrukare till ett antal av 200 à 300 personer är hänvisade till arbetstillfällen utanför hemkommunen. Det gäller arbete inom industrien, bygghandeln, vägförvaltningen, stuveriarbete etc., och de har ända till åtta mil från hemmet till arbetsplatsen. Dessa arbetare har en gemensam arbetsinkomst på betydligt över en miljon kronor per år från arbetsplatser utanför den egna kommunen.

Reseproblemet för de många arbetarna är besvärligt. Hållnäs har en spridd bebyggelse och stora avstånd. Arbetarna har lång väg till busslinjerna och arbetsplatserna, och det kan ta drygt två timmar för att komma till dem. Alla möjligheter till att nedbringa restiden och att välja det billigaste och bekvämaste färdmedlet för respektive arbetare måste därför tillvaratagas. Arbetsgivarna utbetalar reseersättning, och en del arbetare har skaffat egen bil, och i denna har även arbetskamrater transporterats, och arbetsgivarens reseersättning härför har överlåtits på bilägaren. Denna anordning har i stort fungerat nöjaktigt och varit den bästa som stått till buds. Allt fungerade till

dess att droskägare påtalat att denna transport i viss utsträckning skulle ske med taxi och att den stod i strid med gällande lag.

Kommunala representanter uppvaknade länsstyrelsen den 1 april 1953 och överlämnade en utredning i frågan, vari påtalades betydelsen av att arbetarna inte tvingades att avflytta från kommun eller avstå arbetstillfällen, vilket för kommunen skulle innebära tunga och svårbemästrade problem, och det väddades även att största möjliga hänsyn skulle tagas till arbetarna. Denna utredning, vilken synes endera ha förkommit eller arkiverats, föranledde ingen åtgärd förrän ytterligare påminnelse gjordes och efter den fällande domen, då länsstyrelsen den 30 november kallade till ett sammanträde i frågan. Då ännu ingen rättelse eller eventuella begränsade trafikillstånd utfärdats, förefaller det vara oöverstigliga hinder att med nuvarande lagstiftning komma till rätta med detta viktiga problem.

Då arbetskraft i allt större utsträckning i vårt land hämtats från platser som ligger miltals från industrien, och det blivit alltmera vanligt att arbetarna bor på en plats och arbetar på en annan, är det ur bostads-, närings-, men jämväl ur kommunal befolkningssynpunkt av väsentlig betydelse, att trafikmöjligheterna snarast möjligt anpassas med hänsyn till arbetskraftens berättigade krav att på ett smidigt sätt och med minsta möjliga tidsspillan föra arbetarna mellan hemmet och arbetsplatsen. På så sätt kan man även, i den mån det är möjligt, förhindra en avfolkning av landsbygden.

Då denna fråga, inte minst med hänsyn till det aktuella fallet i Hållnäs, är av synnerligen brådskande karaktär, anser jag att frågans vikt kräver snabba åtgärder från statsmakternas sida. Med hänvisning till det anförda får jag därför anhålla om andra kammarens till-

Interpellation ang. åtgärder i syfte att göra den statliga bostadspolitiken mera ägnad att stimulera särskilt effektiv och kostnadsbesparande byggnadsverksamhet m. m. — Interpellation i anledning av apotekens indragning av returrätten för apoteksglas.

stånd att till herr statsrådet och chefen för kommunikationsdepartementet få framföra följande frågor:

Har herr statsrådet uppmärksammat de av mig anförda förhållandena, i vad det gäller arbetarnas färdmedel till och från arbetsplatser, och, om så är fallet, kan man förvänta att herr statsrådet till årets riksdag kommer att framlägga förslag om en ändrad lagstiftning i hithörande fråga?

Denna anhållan bordlades.

§ 9.

Interpellation ang. åtgärder i syfte att göra den statliga bostadspolitiken mera ägnad att stimulera särskilt effektiv och kostnadsbesparande byggnadsverksamhet m. m.

Herr WEDÉN (fp) erhöll på begäran ordet och anförde:

Herr talman! Med åberopande av den motivering som anfördes i min måndagen den 19 oktober 1953 framställda interpellation, anhåller jag om andra kammarens tillstånd att till statsrådet och chefen för socialdepartementet få framställa följande frågor.

1. Vilka åtgärder ämnar herr statsrådet vidtaga i syfte att — utan uppgivande av väsentliga standardkrav — göra statliga bostadspolitiska åtgärder mera ägnade att stimulera och främja särskilt effektiv och kostnadsbesparande byggnadsverksamhet samt uppmuntra uppförandet av kostnadsbesparande hustyper?

2. Är herr statsrådet villig att taga initiativet till ett sammanförande av representanter för byggnadsarbetsmarknadens organisationer och opartiska experter för att undersöka möjligheterna att genom kontinuerliga förhandlingar, inom ramen för den allmänna löneutvecklingen, som bestämmes av de vanliga avtalsförhandlingarna, söka av-

våga lönesystemets utformning så att onödiga hinder för utnyttjandet av tekniska framsteg och bättre arbetsmetoder icke uppstår?

3. Räknar herr statsrådet med att snart kunna framlägga förslag till väsentliga förenklingar i den lagstiftning och de kontrollbestämmelser, som nu omgärdar byggnadsindustrien?

Denna anhållan bordlades.

§ 10.

Interpellation i anledning av apotekens indragning av returrätten för apoteksglas.

Herr talmannen lämnade på begäran ordet till

Fröken SANDELL (s), som yttrade:

Herr talman! Sedan den 1 juli 1953 har apoteken upphört att i retur mottaga apoteksglas. Denna förändring har medfört irritation bland apotekens kunder, och särskilt folkpensionärernas organisationer har vid olika tillfällen uttalat sig mot denna Apotekarsocietets bestämmelse, åberopande den merkostnad förändringen innebär speciellt för åldringar med ofta regelbundet återkommande medicininköp. Även de medicinförbrukare, som helt eller delvis åtnjuter fri medicin, får en ekonomisk försämring genom den avgift för emballage som vid varje inköp tilläggas medicinpriset. T. ex. statsanställda med fria läkemedel, eller medlemmar av lokala sjukkassor, där viss ersättning för medicin utgår. I många fall tycks också glasets pris utgöra alltför stor procentuell andel av totalpriset.

Med hänvisning till ovanstående anhåller jag om kammarens tillstånd att till herr statsrådet och chefen för inrikesdepartementet få ställa följande frågor:

Kan denna apotekens indragning av returrätten för medicinglas, med de

Interpellation ang. den ogynnsamma inkomstutvecklingen på fiskets område.

merkostnader för köparen som beslutet innebär, ur hygienisk synpunkt anses vara nödvändig och, om så är fallet, kan det inte vara möjligt att göra undantag för vissa, regelbundet återkommande inköp, t. ex. av spritblandningar för utvärtes bruk? Föreligger det inte också en viss risk för att den ståtliga kostnaden för den bebådade läkemedelsreformen blir större än beräknat i händelse att emballagekostnaden så småningom kommer att inarbetas i varupriset?

Denna anhållan bordlades.

§ 11.

Interpellation ang. den ogynnsamma inkomstutvecklingen på fiskets område.

Ordet lämnades på begäran till

Herr **UTBULT** (fp), som anförde:

Herr talman! Sedan ett antal år tillbaka förelägges riksdagen årligen Kungl. Maj:ts proposition angående reglering av priserna på fisk m. m.

Redan i 1948 års proposition i denna fråga drog departementschefen upp vissa allmänna riktlinjer för prisregleringen på fisk och framhöll i fråga om målsättningen bl. a. följande (s. 53):

»Målsättningen bör därvid vara, att fiskerinäringens utövare skola ha samma möjligheter som andra befolkningsgrupper att vid rationella produktionsförhållanden uppnå en skälig levnadsstandard och att erhålla sin del i den allmänna välfärdsutvecklingen. Skulle det visa sig, att detta mål ej kan nås enbart genom de medel som nu berörts, torde även andra vägar att förbättra fiskarebefolkningens ställning böra prövas. Härvid torde bland annat tillskott av allmänna medel i prisreglerande syfte kunna övervägas.»

I jordbruksutskottets utlåtande nr 17 för samma år gjordes icke några inläggningar mot departementschefens

skrivning och förslag och riksdagen godkände enhälligt vad som av departementschefen och utskottet hade föreslagits.

De riktlinjer för prisregleringen på fisk, som uppdrogs i 1948 års proposition, och den målsättning, som därvid framkom, har sedermera med i stort sett oförändrad formulering varje år återkommit i Kungl. Maj:ts proposition angående reglering av priserna på fisk. Senast skedde det i 1953 års proposition nr 197, där på s. 34—35 målsättningen upprepas och departementschefen uttalar att prisregleringen på fiskets område bör handhas i huvudsak på samma sätt som hittills i enlighet med uttalandena om skälig levnadsstandard för fiskarebefolkningen och del i den allmänna välfärdsutvecklingen.

Tyvär måste vi konstatera, att den målsättning för fiskarebefolkningens levnadsstandard, som upptagits av departementschefen och blivit av riksdagen godkänd, icke har uppnåtts genom prisregleringen för fisk, sådan den hittills handhåfts av statens jordbruksnämnd. Snarare måste man säga, att utvecklingen gått i motsatt riktning, något som kan belysas med siffror ur de av statistiska centralbyrån (tidigare livsmedelskommissionen resp. jordbruksnämnden) årligen företagna undersökningarna av fiskarnas och jordbrukarnas taxerade inkomster och utgifter.

Den senaste undersökningen avser 1952 års deklARATIONER, omfattande inkomståret 1951. De inkomstsiffror vi hämtar ur undersökningarna utgöres av summa taxerad nettointäkt och är angivna som mediantal. Av jordbrukarna är medtagna i undersökningen endast sådana med en åkerareal av högst 30 ha, medan i undersökningarna någon motsvarande begränsning av fiskebåtarna ej äger rum.

Vad först västkusten beträffar visar undersökningarna för distrikt 7, som omfattar Bohuslän och norra Halland,

Interpellation ang. den ogynnsamma inkomstutvecklingen på fiskets område.

att från 1948 till 1951 fiskarens inkomst gick ned med 1 056 kronor, medan inom samma område jordbrukarens inkomst steg med 1 203 kronor. För fiskaren betyder detta en inkomstsänkning med 18 procent mot för jordbrukaren en uppgång med 27 procent. Västkustfiskarens medelinkomst låg 1951 vid 4 793 kronor medan jordbrukarens utgjorde 5 685 kronor. Fiskarens inkomst låg därmed omkring 900 kronor lägre än jordbrukarens trots att det här rör sig om det distrikt, som enligt undersökningen 1951 visade den största inkomsten för fiskaren och den lägsta inkomsten för jordbrukaren.

Om den senaste undersökningen sålunda visar att även inom det bästa fiskedistriktet fiskarens inkomst ligger 900 kronor under vad jordbrukaren har i det sämsta jordbruksdistriktet, blir skillnaden givetvis ännu mycket större, om man, som riktigare väl är, jämför antingen det bästa jordbruksdistriktet med det bästa fiskedistriktet eller det sämsta jordbruksdistriktet med det sämsta fiskedistriktet. I förra fallet finner vi, att jordbrukarens inkomst under 1951 var 8 606 kronor mot 4 793 för fiskaren. I andra fallet var jordbrukarens inkomst 5 685 kronor mot 3 330 kronor för fiskaren. I båda fallen ligger jordbrukarens inkomst 70—80 procent över fiskarens.

Denna jämförelse mellan fiskarens och jordbrukarens inkomster sker givetvis icke i syfte att ge intryck av att inkomstutvecklingen inom jordbruket skulle vara alltför gynnsam, utan avsikten är endast att återge den jämförelse, som statistiska centralbyrån själv gör i sin undersökning och som klart visar hur långt fiskarna kommit efter i inkomstutvecklingen jämfört med andra samhällsgrupper och då närmast övriga livsmedelsproducenter.

Man frågar sig nu om denna ogynnsamma inkomstutveckling för fisket varit oundviklig, eller om det icke varit möjligt för statens jordbruksnämnd att

handha prisregleringen på fisk på ett för näringen gynnsammare sätt. Som framgick av riksdagens beslut 1948 med anledning av prisregleringspropositionen var man beredd att i ett svårt läge för fiskerinäringen pröva möjligheten att stödja prisregleringen på fisk genom tillskott av allmänna medel. Så har under de gångna åren icke behövt ske, men anmärkningsvärt är att jordbruksnämnden icke ens ställt till de prisreglerande föreningarnas förfogande de medel, som influtit i form av prisregleringsavgifter. Tvärtom har föreningarnas verksamhet begränsats av en av jordbruksnämnden företagen fondering av inflytande regleringsavgifter. Enligt senaste redogörelse från jordbruksnämnden uppgick den 30 november 1953 den totala nettoinkomsten för prisregleringskassan för fisk till icke mindre än 6 641 822 kronor, varav 1 milj. kronor överförts från clearingkassan för fisk. Hade dessa medel eller åtminstone större delen av desamma ställts till prisregleringsföreningarnas förfogande, hade detta betytt en hel del för prisregleringsföreningarnas möjligheter att upprätthålla skäliga garantipriser till fiskarna.

Med anledning av det här anförda ber jag om andra kammarens tillstånd att till statsrådet Hjalmar Nilson få framställa följande frågor:

1. Har herr statsrådet observerat den ogynnsamma inkomstutvecklingen på fiskets område?

2. Om så är fallet, tänker herr statsrådet företaga några åtgärder för att ändra inkomstutvecklingen i fisket, så att densamma bättre överensstämmer med den av riksdagen godkända målsättningen för fiskarbefolkningens levnadsstandard, och är herr statsrådet i så fall beredd att i årets proposition om prisregleringen för fisk ge direktiv, avsedda att ändra den här påtalade ogynnsamma inkomstutvecklingen inom fisket?

Denna anhållan bordlades.

§ 12.

Interpellation ang. de svårigheter som drabbat ägare av stormskadad skog.

Herr von SETH (h) erhöll på begäran ordet och yttrade:

Herr talman! De svåra stormarna i början av januari månad i år medförde stora skador på den växande skogen. Ännu är det inte möjligt att exakt ange dess omfattning. Redan en preliminäruppskattning ger emellertid vid handen att i vissa delar av landet mycket betydande förödelse anställts. I Stockholms län beräknas att ca 1 milj. träd eller 300 000 kubikmeter stormfällts. I Uppland, Södermanland och norra Östergötland har stormfällningen jämförts med den som drabbade norra Uppland vid månadsskiftet februari—mars 1943.

Genomsnittssiffror för län eller större områden ger emellertid icke en realistisk bild av vad som inträffat då stormhärjningarna drabbat synnerligen olika. I Folkströms kronopark i Östergötland beräknas sålunda att träd motsvarande 40 000 kubikmeter blåst omkull inom en areal av 2 400 hektar, vilket innebär närmare 17 kubikmeter per hektar. Inom Nyköpings revir betraktas situationen i bl. a. Sävstaholms bevaknings-trakt som katastrofartad. Från kronoparken Högskogen i Upplands Bälinge rapporteras att antalet stormfällda träd på en areal av 1 200 hektar beräknas till 40 000, vilket uppges motsvara 5 års avverkningar. En del markägare har enligt uppgift förlorat större delen av sin skog. Dessa exempel, som skulle kunna mångfaldigas, torde ge en uppfattning om vilka skador som drabbat särskilt skogsägarna. För många av dem torde det komma att dröja åtskilliga år, innan det kan bli möjligt att återigen bedriva avverkningar. I vissa fall torde man kunna tala om skador, vars verkningar blir kännbara generationer framåt.

Det har i liknande fall vid naturkatastrofer ansetts lämpligt att stats-

makterna vidtager åtgärder, som kan underlätta för de drabbade att reda upp situationen. Så har exempelvis skett vid svårartade översvänningskatastrofer. År 1943 infördes särskilda bestämmelser angående taxering för inkomst av stormfälld skog, vilka bl. a. innebar att skogsägare skulle åtnjuta uppskov med taxering till kommunal inkomstskatt samt statlig inkomst- och förmögenhetsskatt för inkomst av under år 1943 stormfälld skog. (SFS nr 490/1943.)

Mot denna bakgrund föreligger enligt min mening anledning för statsmakterna att undersöka, i vilken mån det allmänna även nu kan medverka till att sådana förutsättningar skapas att de av årets naturkatastrof drabbade skogsägarna utan allt för stora förluster kan möta det uppkomna läget. Det gäller därvid att tillse att icke gällande kreditrestriktioner onödigtvis begränsar salumöjligheterna eller tvingar till plötsliga utbud av råvaror. Därutöver torde böra undersökas möjligheterna till rimlig beskattning för de skogsägare, som nu tvingas sälja stora skogsposter. Den enda möjligheten är nu insättning på spärkonto i riksbanken, enligt lag av den 14 december 1951, vilken lag senare uppmjukats. Med stöd av denna lag kan dock insättas högst 40 procent av skogsinkomsten vad gäller likvid för skog å rot och 20 procent vad gäller köpeskilling för avyttrade skogsprodukter och av saluvärdet för skogsprodukter, som förädlats i egen rörelse. Det insatta beloppet blir inte heller räntebärande förrän andra året, varefter ränta utgår med $2\frac{1}{2}$ procent. Det synes mig böra övervägas att skogsägare som fått sin skog svårt skadad av stormfällning skall äga rätt att av 1954 års skogsinkomster insätta exempelvis upp till 80 procent på investeringskonto i riksbanken eller annat kreditinstitut varvid naturligtvis förutsättes att sedvanlig ränta utgår. Övervägas kan naturligtvis också att återinföra en förordning motsvarande SFS nr 490/1943.

Interpellation ang. de svårigheter som drabbat ägare av stormskadad skog.

Med stöd av vad ovan anförts hemställer jag om kammarens tillstånd att till statsrådet och chefen för finansdepartementet få rikta följande frågor:

1. Har herr statsrådet uppmärksammat de svårigheter, i vilka vissa skogsägare försatts genom de svåra stormskador som drabbat skogen?

2. Har herr statsrådet för avsikt att med anledning av dessa vidtagna åtgärder i syfte att undanröja eventuella genom kreditrestriktionerna uppkomna övergångssvårigheter samt att framlägga förslag som kan medföra rimligare beskattning av inkomster som härflyter ur försäljningar, framtvingna genom den i början av detta år svårt härjande stormen.

Denna anhållan bordlades.

§ 13.

Anmäldes, att följande Kungl. Maj:ts propositioner och skrivelser tillställts kammaren, nämligen:

nr 2, angående utgifter å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1953/54;

nr 3, med förslag till förordning angående markegångstaxor;

nr 4, med förslag till vissa ändringar i tulltaxeförordningen, m. m.;

nr 5, med förslag till förordning om ändring i förordningen den 17 maj 1923 (nr 116) angående skatt för hundar;

nr 6, med förslag till lag om ändrad lydelse av 239 § lagen den 22 juni 1911 (nr 74) om bankrörelse;

nr 7, med förslag till ändrad lydelse av 11 § förordningen den 2 maj 1947 (nr 174) om investeringsfonder;

nr 8, med förslag till förordning om rätt att vid taxering för inkomst njuta avdrag för belopp, som tillförts vissa för prisreglering bildade stiftelser, m. m.;

nr 9, med förslag till förordning med provisoriska bestämmelser om särskild investeringsfond för ersättande av avyttrat fartyg;

nr 10, med förslag till förordning angående de tider, då allmän fastighets-taxering skall äga rum, m. m.;

nr 11, med förslag till lag om ändring i kommunalskattelagen den 28 september 1928 (nr 370), m. m.;

nr 12, med förslag till lag om ändrad lydelse av punkt 3 av anvisningarna till 21 § kommunalskattelagen den 28 september 1928 (nr 370);

nr 13, med förslag till förordning angående ändrad lydelse av 2 § förordningen den 27 mars 1953 (nr 97) om Svenska bostadskreditkassan och om bostadskreditföreningar, m. m.;

nr 15, med förslag till lag angående ändring i lagen den 12 maj 1917 (nr 269) om fastighetsbildning i stad, m. m.;

nr 16, med förslag till lag om tillägg till militära rättegångslagen den 30 juni 1948 (nr 472);

nr 17, med förslag till förordning om begränsning av rätten till fri avskrivning å maskiner och andra inventarier vid 1955 års inkomsttaxering, m. m.;

nr 18, om förordnande av en statsrådsledamot att utöva den befattning med riksdagsärenden, som jämlikt § 46 riksdagsordningen tillkommer en ledamot av statsrådet;

nr 19, med förslag till lag angående fortsatt giltighet av lagen den 29 juni 1945 (nr 520) om återställande av viss från ockuperat land härrörande egendom, m. m.;

nr 22, med förslag till lag om fortsatt giltighet av lagen den 21 mars 1952 (nr 98) med särskilda bestämmelser om tvångsmedel i vissa brottmål;

nr 23, med förslag till lag om ändring i vattenlagen;

nr 24, angående fortsatt statsgaranti för exportkredit, m. m.;

nr 25, angående fortsatt disposition av visst äldre reservationsanslag;

nr 28, med förslag till förordning angående omsättnings- och utskänkningsskatt å rusdrycker, m. m.;

nr 30, med förslag till kungörelse om ändring i stadgan den 30 juni 1943 (nr

437) angående behandlingen av vissa vägfrågor;

nr 31, med förslag till förordning om ändrad lydelse av 3 § förordningen den 18 maj 1934 (nr 168) angående postverkets ansvarighet för försändelser och breddel, som mottagits till postbefordran, m. m.; och

nr 32, angående fortsatt disposition av vissa äldre anslag.

Nämnda propositioner och skrivelser bordlades.

§ 14.

Anmäldes, att följande motioner under sammanträdet avlämnats till herr talmannen, nämligen:

nr 1, av fröken *Vinge*, angående viss ändring av § 55 riksdagsordningen;

nr 2, av herr *Ericsson* i Näs m. fl., om vissa åtgärder i syfte att stärka de kulturella förbindelserna mellan Sverige och Finland;

nr 3, av herr *Nyberg* och fru *Löfqvist*, om förhöjt anslag till Bidrag till inrättande av inackorderingshem m. m.;

nr 4, av herrar *Ericsson* i Näs och *Andersson* i Brämhult, angående försöksverksamhet på televisionens område;

nr 5, av herr *Holmberg* m. fl., om inrättande av ett universitet i Norrland;

nr 6, av herr *Persson* i Norrby, om förhöjd pension åt majoren i armén N. Frykberg;

nr 7, av herr *Gustafson* i Göteborg, om installation av telefonväxel för generaltullstyrelsen och vissa centraltullkammare;

nr 8, av herr *Dickson*, om viss utredning beträffande Norrbottens Järnverk;

nr 9, av herr *Nihlfors*, angående utredning av frågan om statens övertagande av sjöfartsanstalterna å Vänern;

nr 10, av herr *Svensson* i Alingsås m. fl., angående utredning av frågan om statens övertagande av sjöfartsanstalterna å Vänern, m. m.;

nr 11, av fröken *Vinge* m. fl., angående prövning av frågan om utlands-svenskarnas folkbokföring;

nr 12, av herr *Löfgren* m. fl., angående ändrade bestämmelser om kompletteringsval för utseende av nämndemän i Stockholm, Göteborg och Malmö;

nr 13, av herr *Christenson* i Malmö, om viss ändring i stadgan angående hotell- och pensionatsrörelse;

nr 14, av herr *Senander* m. fl., angående förslag till provisorisk lag om arbetarpensionering;

nr 15, av herr *Hagberg* i Stockholm m. fl., om skyldighet för arbetsgivare att underrätta arbetsmarknadsorgan om planerade driftsinskränkningar;

nr 16, av herr *Lundberg*, om viss ändring av 12 § lagen om semester;

nr 17, av herr *Johnsson* i Kastanjegården m. fl., angående åtgärder för bevarande av Mörrumsån såsom laxproducerande och laxförande vattendrag;

nr 18, av herrar *Staxäng* och *Carlsson* i Bakeröd, angående överförande till fiskeristyrelsen av den prisreglerande verksamheten på fiskets område;

nr 19, av herr *Gustafsson* i Borås, angående viss ändring i bestämmelserna om förmalningsavgift;

nr 20, av herr *Nyberg*, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag om anslag till inackorderingshem för drifförluster;

nr 21, av herrar *Gustafsson* i Borås och *Swedberg*, angående åtgärder för begränsande av skadeverkningsarna av pyrotekniska leksaker m. m.;

nr 22, av herrar *Gustafsson* i Borås och *Swedberg*, om rätt för vissa studerande att åtnjuta rabatt å statens järnvägars busslinjer; och

nr 23, av herr *Hagberg* i Stockholm m. fl., om kortare arbetsvecka.

Dessa motioner bordlades.

§ 15.

Ordet lämnades på begäran till

Herr FÖRSTE VICE TALMANNEN, som anförde:

Herr talman! Jag tillåter mig hemställa, att andra kammaren måtte besluta att utse suppleanter i de ständiga

utskotten till ett antal av aderton i konstitutionsutskottet, bevillningsutskottet och jordbruksutskottet, tjugosex i statsutskottet samt sexton i vart och ett av de övriga utskotten utom i utrikesutskottet, där antalet grundlagsenligt skall vara åtta. Slutligen får jag hemställa, att kammaren måtte besluta att utse tjugosex suppleanter i allmänna beredningsutskottet.

Kammaren biföll denna hemställan.

§ 16.

På förslag av herr talmannen beslöt kammaren, att Kungl. Maj:ts proposition nr 1, angående statsverkets tillstånd och behov under budgetåret 1954/55, samt proposition nr 2, angående utgifter å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1953/54, skulle uppföras sist

å föredragningslistan för kammarens nästkommande sammanträde.

§ 17.

Upplästes följande till kammaren inkomna ansökan:

Undertecknad anhåller härmed om ledighet från riksdagsgöromålen under tiden 19—23 januari 1954 för bevisstämmande av Europarådets ekonomiska kommittés sammanträde i Luxembourg.

Stockholm den 13 jan. 1954.

Bertil v. Friesen,

Ledamot av riksdagens andra kammare.

Kammaren biföll denna ansökan.

Kammarens ledamöter åtskildes här efter kl. 11.38.

In fidem

Gunnar Britth.

Torsdagen den 14 januari.

Kl. 11.00.

§ 1.

I enlighet med kammarens därom den 12 innevarande januari fattade beslut skulle nu val förrättas av dels ledamöter respektive ombud i de ständiga utskotten och i Nordiska rådet dels och revisorer för deltagande i den granskning av statsverkets, riksbankens och riksgäldskontorets tillstånd, styrelse och förvaltning, som skulle äga rum under innevarande år, jämte suppleanter för dessa revisorer; och verkställdes först val av ledamöter i utrikesutskottet.

Därvid lämnades på begäran ordet till

Herr FÖRSTE VICE TALMANNEN, som anförde:

Herr talman! För vart och ett av de val, som skall förrättas vid detta ple-

num, ber jag att få avlämna en gemensam lista, vilken godkänts av de av kammaren valda ledamöterna i talmanskonferensen. Varje lista upptar namn på så många personer, som det ifrågavarande valet avser.

Den av herr förste vice talmannen för val av ledamöter i utrikesutskottet avlämnade listan upptog under partibeteckningen »Gemensam lista» följande namn:

Ward

Ohlin

Fast

Olsson i Gävle

Hjalmarson

Svensson i Ljungskile

Hall

Pettersson i Dahl.

Sedan herr talmannen för kammaren uppläst denna lista, blev den av kammaren godkänd, och förklarades de personer, vilkas namn upptagits å listan, utsedda till ledamöter i utrikesutskottet.

Riksdagens kanslideputerade skulle genom utdrag av protokollet underrättas om detta val samt anmodas låta uppsätta och till kammaren ingiva förslag till skrivelse till Konungen med anmälan om samma val.

§ 2.

Anställdes val av ledamöter i konstitutionsutskottet.

Herr förste vice talmannen avlämnade en lista, som under partibeteckningen »Gemensam lista» upptog följande namn:

Hallén
von Friesen
Fast
Norén
Håstad
Swedberg
Spångberg
Pettersson i Norregård
Jonsson i Haverö
Olsson i Mora.

Sedan herr talmannen för kammaren uppläst denna lista, blev den av kammaren godkänd, och förklarades de personer, vilkas namn upptagits å listan, utsedda till ledamöter i konstitutionsutskottet.

§ 3.

Anställdes val av ledamöter i statsutskottet.

Herr förste vice talmannen avlämnade en lista, som under partibeteckningen »Gemensam lista» upptog följande namn:

Ward
Malmborg i Skövde
Bergström
Andersson i Malmö
Skoglund i Doverstorp
Ståhl
Lindholm
Rubbestad

Eriksson i Sandby
Svensson i Ljungskile
Åkerström
Hoppe
Staxäng
Elmén, fröken
Johansson i Mysinge.

Sedan herr talmannen för kammaren uppläst denna lista, blev den av kammaren godkänd, och förklarades de personer, vilkas namn upptagits å listan, utsedda till ledamöter i statsutskottet.

§ 4.

Anställdes val av ledamöter i bevillningsutskottet.

Herr förste vice talmannen avlämnade en lista, som under partibeteckningen »Gemensam lista» upptog följande namn:

Olsson i Gävle
Kristensson i Osby
Orgård
Sundström
Hagberg i Malmö
Sjölin
Olofsson
Jonsson i Skedsbygd
Brandt
Kollberg.

Sedan herr talmannen för kammaren uppläst denna lista, blev den av kammaren godkänd, och förklarades de personer, vilkas namn upptagits å listan, utsedda till ledamöter i bevillningsutskottet.

§ 5.

Anställdes val av ledamöter i bankoutskottet.

Herr förste vice talmannen avlämnade en lista, som under partibeteckningen »Gemensam lista» upptog följande namn:

Severin i Stockholm
Schmidt
Nilsson i Landskrona
Sköldin
Dickson
Gustafson i Göteborg

Gavelin
Persson i Norrby.

Sedan herr talmannen för kammaren uppläst denna lista, blev den av kammaren godkänd, och förklarades de personer, vilkas namn upptagits å listan, utsedda till ledamöter i bankoutskottet.

§ 6.

Anställdes val av ledamöter i första lagutskottet.

Herr förste vice talmannen avlämnade en lista, som under partibeteckningen »Gemensam lista» upptog följande namn:

Lindberg
Rylander
Landgren
Öberg, fröken
Gezelius
Gustafsson i Borås
Skoglund i Umeå
Johansson i Norrfors.

Sedan herr talmannen för kammaren uppläst denna lista, blev den av kammaren godkänd, och förklarades de personer, vilkas namn upptagits å listan, utsedda till ledamöter i första lagutskottet.

§ 7.

Anställdes val av ledamöter i andra lagutskottet.

Herr förste vice talmannen avlämnade en lista, som under partibeteckningen »Gemensam lista» upptog följande namn:

Johansson i Norrköping, fru
Jacobsson i Igelsbo
Nilsson i Göteborg
Västberg, fru
Hågård
Sandström, fru
Lundberg
Carlsson i Bakeröd.

Sedan herr talmannen för kammaren uppläst denna lista, blev den av kammaren godkänd, och förklarades de personer, vilkas namn upptagits å listan, utsedda till ledamöter i andra lagutskottet.

§ 8.

Anställdes val av ledamöter i tredje lagutskottet.

Herr förste vice talmannen avlämnade en lista, som under partibeteckningen »Gemensam lista» upptog följande namn:

Andersson i Löbbo
Åhman
Andersson i Mölndal
Johansson i Torp
von Seth
Nyberg
Levin
Andersson i Dunker.

Sedan herr talmannen för kammaren uppläst denna lista, blev den av kammaren godkänd, och förklarades de personer, vilkas namn upptagits å listan, utsedda till ledamöter i tredje lagutskottet.

§ 9.

Anställdes val av ledamöter i jordbruksutskottet.

Herr förste vice talmannen avlämnade en lista, som under partibeteckningen »Gemensam lista» upptog följande namn:

Gustafson i Dädesjö
Johnsson i Kastanjegården
Jacobson i Vilhelmina
Andersson i Hyssna
Hæggbloom
Anthby
Jonsson i Strömsund
Pettersson i Dahl
Eriksson i Hallstahammar, fru
Ahlsten.

Sedan herr talmannen för kammaren uppläst denna lista, blev den av kammaren godkänd, och förklarades de personer, vilkas namn upptagits å listan, utsedda till ledamöter i jordbruksutskottet.

§ 10.

Anställdes val av ledamöter i allmänna beredningsutskottet.

Herr förste vice talmannen avlämnade en lista, som under partibeteckningen »Gemensam lista» upptog följande namn:

Gustafsson i Bogla
Sjöstrand, fru
Svensson i Alingsås
Svedberg, fru
Nilsson i Bästekille
Nordkvist i Kalmar
Sehlstedt
Jönsson i Rossbol
Bark
Hammar
Andersson i Ronneby
Braconier.

Sedan herr talmannen för kammaren uppläst denna lista, blev den av kammaren godkänd, och förklarades de personer, vilkas namn upptagits å listan, utsedda till ledamöter i allmänna beredningsutskottet.

§ 11.

Anställdes val av dels sex revisorer för deltagande i den granskning av statsverkets, riksbankens och riksgäldskontorets tillstånd, styrelse och förvaltning, som skulle äga rum under innevarande år, dels ock sex suppleanter för dessa revisorer.

Herr förste vice talmannen avlämnade en lista med partibeteckningen »Gemensam lista» av följande utseende:

Riksdagsman Severin, F. F., Stockholm	Riksdagsman Orgård, P. L., Tomterna, Järvsö
Riksdagsman Utbult, K. B., Öckerö	Riksdagsman Swedberg, G. R., Örebro
Riksdagsman Lindberg, C. A. E., Stockholm	Riksdagsman Jonsson, L. J., Haverö, Överturingen
Riksdagsman Nilsson, C. O., Göteborg	Riksdagsman Landgren, A. H., Bjåresjö, Ystad
Riksdagsman Staxäng, E. V., Staxäng, Brodalen	Riksdagsman von Seth, T. G., Bratteborg
Riksdagsman Jacobsson, E. E., Igelsbo, Toba	Riksdagsman Rylander, A. O. E., Västerås

Sedan herr talmannen för kammaren uppläst denna lista, blev densamma av kammaren godkänd; och förklarades hava blivit utsedda till revisorer herrar Severin i Stockholm, Utbult, Lindberg, Nilsson i Göteborg, Staxäng och Jacobsson i Igelsbo samt till suppleanter för dem respektive herrar Orgård, Swedberg, Jonsson i Haverö, Landgren, von Seth och Rylander.

§ 12.

Anställdes val av ombud i Nordiska rådet.

Herr förste vice talmannen avlämnade en lista, som under partibeteckningen »Gemensam lista» upptog följande namn:

Fast
Svensson i Ljungskile
Severin i Stockholm
Pettersson i Dahl
Edberg
Rylander
Andersson i Malmö
Skoglund i Doverstorp.

Sedan herr talmannen för kammaren uppläst denna lista, blev den av kammaren godkänd, och förklarades de personer, vilkas namn upptagits å listan, utsedda till ledamöter i Nordiska rådet.

Riksdagens kanslideputerade skulle genom utdrag av kammarens protokoll underrättas om detta val samt anmodas

låta uppsätta och till kamrarna avgiva förslag dels till förordnanden för de valda dels ock till skrivelse till Konungen med anmälan om det verkställda valet.

§ 13.

Justerades protokollsutdrag angående de i §§ 1—12 här ovan omförmälda valen.

§ 14.

Föredrogs och lades till handlingarna Kungl. Maj:ts på rikssalen överlämnade berättelse till 1954 års riksdag om vad i rikets styrelse sig tilldragit.

§ 15.

Föredrogs var efter annan följande Kungl. Maj:ts å kammarens bord vilande propositioner; och hänvisades därvid

till statsutskottet propositionen nr 3, med förslag till förordning angående markegångstaxor;

till bevillningsutskottet propositionerna:

nr 4, med förslag till vissa ändringar i tulltaxeförordningen, m. m.; och

nr 5, med förslag till förordning om ändring i förordningen den 17 maj 1923 (nr 116) angående skatt för hundar;

till bankoutsiktet propositionen nr 6, med förslag till lag om ändrad lydelse av 239 § lagen den 22 juni 1911 (nr 74) om bankrörelse;

till bevillningsutskottet propositionerna:

nr 7, med förslag till ändrad lydelse av 11 § förordningen den 2 maj 1947 (nr 174) om investeringsfonder;

nr 8, med förslag till förordning om rätt att vid taxering för inkomst njuta avdrag för belopp, som tillförts vissa för prisreglering bildade stiftelser, m. m.;

nr 9, med förslag till förordning med provisoriska bestämmelser om särskild investeringsfond för ersättande av avyttrat fartyg;

nr 10, med förslag till förordning angående de tider, då allmän fastighets-taxering skall äga rum, m. m.;

nr 11, med förslag till lag om ändring i kommunalskattelagen den 28 september 1928 (nr 370), m. m.; och

nr 12, med förslag till lag om ändrad lydelse av punkt 3 av anvisningarna till 21 § kommunalskattelagen den 28 september 1928 (nr 370);

till bankoutsiktet propositionen nr 13, med förslag till förordning angående ändrad lydelse av 2 § förordningen den 27 mars 1953 (nr 97) om Svenska bostadskreditkassan och om bostadskreditföreningar, m. m.;

till behandling av lagutskott propositionerna:

nr 15, med förslag till lag angående ändring i lagen den 12 maj 1917 (nr 269) om fastighetsbildning i stad m. m.; och

nr 16, med förslag till lag om tillägg till militära rättegångslagen den 30 juni 1948 (nr 472); samt

till bevillningsutskottet propositionen nr 17, med förslag till förordning om begränsning av rätten till fri avskrivning å maskiner och andra inventarier vid 1955 års inkomsttaxering, m. m.

§ 16.

Föredrogs och lades till handlingarna Kungl. Maj:ts skrivelse, nr 18, till riksdagen med tillkännagivande, att Kungl. Maj:t förordnat statsrådet Ingvar Lindell att under innevarande riksdag utöva den befattning med riksdagsärenden som jämlikt § 46 riksdagsordningen tillkommer en ledamot av statsrådet;

och skulle underrättelse om denna skrivelses innehåll meddelas vederbörande utskott samt riksdagens kansli-deputerade.

§ 17.

Föredrogs var för sig följande Kungl. Maj:ts å bordet vilande propositioner; och remitterades därvid

till behandling av lagutskott propositionerna:

nr 19, med förslag till lag angående fortsatt giltighet av lagen den 29 juni 1945 (nr 520) om återställande av viss från ockuperat land härrörande egen- dom, m. m.;

nr 22, med förslag till lag om fortsatt giltighet av lagen den 21 mars 1952 (nr 98) med särskilda bestämmelser om tvångsmedel i vissa brottmål; och

nr 23, med förslag till lag om ändring i vattenlagen;

till statsutskottet propositionerna:

nr 24, angående fortsatt statsgaranti för exportkredit m. m.; och

nr 25, angående fortsatt disposition av visst äldre reservationsanslag;

till bevillningsutskottet propositionen nr 28, med förslag till förordning angående omsättnings- och utskänk- ningsskatt å rusdrycker, m. m.;

till behandling av lagutskott propositionen nr 30, med förslag till kungörelse om ändring i stadgan den 30 juni 1943 (nr 437) angående behandling av vissa vägfrågor;

till bevillningsutskottet propositionen nr 31, med förslag till förordning om ändrad lydelse av 3 § förordningen den 18 maj 1934 (nr 168) angående post- verkets ansvarighet för försändelser och medel, som mottagits till postbefordran, m. m.; samt

till statsutskottet propositionen nr 32, angående fortsatt disposition av vissa äldre anslag.

§ 18.

Föredrogos var efter annan följande på bordet liggande motioner; och remitterades därvid

till konstitutionsutskottet motionen nr 1 av fröken *Vinge*;

till statsutskottet motionerna:

nr 2 av herr *Ericsson* i Näs m. fl.;

nr 3 av herr *Nyberg* och fru *Löfqvist*;

nr 4 av herrar *Ericsson* i Näs och *Andersson* i Brämhult;

nr 5 av herr *Holmberg* m. fl.;

nr 6 av herr *Persson* i Norrby;

nr 7 av herr *Gustafson* i Göteborg;

nr 8 av herr *Dickson*;

nr 9 av herr *Nihlfors*; och

nr 10 av herr *Svensson* i Alingsås m. fl.;

till behandling av lagutskott motionerna:

nr 11 av fröken *Vinge* m. fl.; och

nr 12 av herr *Löfgren* m. fl.;

till allmänna beredningsutskottet motionen nr 13 av herr *Christenson* i Malmö;

till behandling av lagutskott motionerna:

nr 14 av herr *Senander* m. fl.;

nr 15 av herr *Hagberg* i Stockholm m. fl.; och

nr 16 av herr *Lundberg*;

till jordbruksutskottet motionerna:

nr 17 av herr *Johnsson* i Kastanje- gården m. fl.;

nr 18 av herrar *Staxäng* och *Carlsson* i Bakeröd; och

nr 19 av herr *Gustafsson* i Borås;

till statsutskottet motionen nr 20 av herr *Nyberg*;

till allmänna beredningsutskottet motionerna nr 21 och 22 av herrar *Gustafsson* i Borås och *Swedberg*; samt

till behandling av lagutskott motionen nr 23 av herr *Hagberg* i Stockholm m. fl.

§ 19.

Föredrogos och hänvisades till statsutskottet riksdagens revisorers berättelse om den år 1953 av dem verkställda granskningen angående statsverket.

§ 20.

Föredrogos och hänvisades till bankoutskottet riksdagens revisorers berättelser om den år 1953 av dem verkställda granskningen 1:o) angående riksgäldskontoret; samt 2:o) angående riksbanken.

Interpellation ang. viss utjämning av skadeersättningarna för olycksfall i arbete.

§ 21.

Föredrogs var för sig och hänvisades till behandling av lagutskott justitiombudsmannens och militieombudsmannens till innevarande riksdag avgivna ämbetsberättelser.

§ 22.

Föredrogs den av herr *Vigelsbo* vid kammarens nästföregående sammanträde gjorda, men då bordlagda anhållan att få framställa interpellation till hans excellens herr statsministern i anledning av stormskador å skogar i Västmanland.

Kammaren biföll denna anhållan.

§ 23.

Föredrogs den av herr *Lundberg* vid kammarens nästföregående sammanträde gjorda, men då bordlagda anhållan att få framställa interpellation till herr statsrådet och chefen för kommunikationsdepartementet angående vissa spörsmål rörande arbetares färdande vid resor till och från arbetsplats.

Kammaren biföll denna anhållan.

§ 24.

Föredrogs den av herr *Wedén* vid kammarens nästföregående sammanträde gjorda, men då bordlagda anhållan att få framställa interpellation till herr statsrådet och chefen för socialdepartementet angående åtgärder i syfte att göra den statliga bostadspolitiken mera ägnad att stimulera särskilt effektiv och kostnadsbesparande byggnadsverksamhet, m. m.

Kammaren biföll denna anhållan.

§ 25.

Föredrogs den av fröken *Sandell* vid kammarens nästföregående sammanträde gjorda, men då bordlagda anhållan att få framställa interpellation till herr statsrådet och chefen för inrikesdepartementet i anledning av apotekens indragning av returrätten för apoteksglas.

Kammaren biföll denna anhållan.

§ 26.

Föredrogs den av herr *Utbutt* vid kammarens nästföregående sammanträde gjorda, men då bordlagda anhållan att få framställa interpellation till herr statsrådet Hjalmar Nilson angående den ogynnsamma inkomstutvecklingen på fiskets område.

Kammaren biföll denna anhållan.

§ 27.

Föredrogs den av herr *von Seth* vid kammarens nästföregående sammanträde gjorda, men då bordlagda anhållan att få framställa interpellation till herr statsrådet och chefen för finansdepartementet i anledning av de svårigheter, som drabbat ägare av stormskadad skog.

Kammaren biföll denna anhållan.

§ 28.

Interpellation ang. viss utjämning av skadeersättningarna för olycksfall i arbete.

Herr talmannen lämnade på begäran ordet till

Herr JONSSON i Skedsbygd (bf), som yttrade:

Herr talman! Under de senaste åren har genom riksdagsbeslut viss procentuell höjning tillerkänts genom olycksfall i arbete skadade personer, vilka genom skadan fått sin arbetsförmåga nedsatt.

Grunden för skadeersättningens storlek har varit vederbörandes arbetsinkomst under bakomliggande inkomstår. Det procentuella tillägget har varit avsett att kompensera vederbörande för den penningvärdeförsämring med därav följande stegrade levnadsomkostnader som uppkommit under de senaste åren. Då emellertid de skaderegleringar som skett de senaste åren grundat sig på vederbörandes förutvarande årsinkomst och denna årsinkomst stegrats i takt med prisutvecklingen, blir det procentuella tillägg som

Interpellation ang. tidpunkten för ledigförklarande av vid läroverk m. fl. läroanstalter nyinrättade befattningar i lönegraden Ce 27.

beviljats orättvist verkande, när de personer, som redan har relativt hög skadeersättning, får högre ersättningar än de, vilkas skaderegleringar ordnats, innan penningvärdeförsämringen satte in på allvar. Det finnes exempel på att en person, vars olycksfallsersättning bestämts under början av 1950-talet, erhåller mera i procentuellt tillägg än hela skadeersättningen för en person, som drabbats av skada av samma storleksordning, men vars ersättning bestämdes på 1930-talet. Särskilt menligt inverkade gällande regler för de personer, som i början av trettioalet under då rådande arbetslöshet tillerkändes livräntor, grundade på då rådande låga arbetslöshet och perioder av arbetslöshet.

Då levnadskostnadernas stegring drabbat dessa i lika hög grad som dem, som under de senaste åren fått sina skadeersättningar reglerade, har de förutnämnda kommit i en mycket svår belägenhet.

Skäl synes enligt mitt förmenande föreligga att vidtaga en omräkning, grundad på nuvarande inkomstförhållanden och levnadskostnader.

I anledning av vad jag anfört får jag hemställa om kammarens tillstånd att till statsrådet och chefen för socialdepartementet framställa följande fråga:

Ämnar herr statsrådet vidtaga åtgärder för att åstadkomma en utjämning av skadeersättningarna för olycksfall i arbete, grundad på nuvarande inkomst- och levnadsomkostnader?

Denna anhållan bordlades.

§ 29.

Interpellation ang. tidpunkten för ledigförklarande av vid läroverk m. fl. läroanstalter nyinrättade befattningar i lönegraden Ce 27.

Ordet lämnades på begäran till

Herr NESTRUP (fp), som anförde:
Herr talman! I den överenskommel-

se, som våren 1952 träffades mellan tjänsteförteckningskommittén och läroverkslärarnas organisation och vilken godkändes av 1952 års höstriksdag, ingick bl. a. att fr. o. m. den 1 januari 1953 skulle i stället för hittillsvarande extra ordinarie adjunktstjänster i Ce 24 vid allmänna läroverk m. fl. högre skolor inrättas sådana befattningar i Ce 27. Det är här fråga — bara för statsläroverkens del — om flera hundra tjänster. Kungl. Maj:t fick av höstriksdagen 1952 bemyndigande att fastställa det exakta antalet. Ännu denna dag, d. v. s. ca 1½ år sedan överenskommelsen träffades, har vid allmänna läroverk, högre kommunala skolor och privatläroverk inga dylika tjänster ledigförklarats. Även om retroaktiv lön utgår till de första innehavarna, innebär dröjsmålet uppenbarligen olägenheter och komplikationer, bl. a. för de icke-ordinarie lärare, som under mellantiden hunnit bli ordinarie.

Jag vill därför fråga herr statsrådet och chefen för ecklesiastikdepartementet dels när dessa tjänster i Ce 27 kan väntas bli ledigförklarade, dels om statsrådet kommer att verka för att detta dröjsmål icke länder tjänstemännen till förfång. Jag tänker därvid bl. a. på de tidigare omtalade nyutnämnda ordinarie lärarna.

Denna anhållan bordlades.

§ 30.

Upplästes och lades till handlingarna följande till kammaren inkomna protokoll:

Protokoll, hållet vid sammanträde med herr talmannen och herrar vice talmän i riksdagens andra kammare samt de kammarens ledamöter, som blivit utsedda att jämte dem tillsätta kammarens kanslipersonal, den 13 januari 1954.

Sedan kammarens plenum denna dag avslutats, sammanträdde med herr tal-

mannen och herrar vice talmän de ledamöter av kammaren, som blivit utsedda att jämte dem tillsätta kammarens kanslipersonal.

Därvid beslöts till en början, att kanslitjänstemännen vid innevarande riksdag skulle utgöras av en notarie, fyra förste stenografer, fjorton stenografer, en förste kanslist, fem kanslister och tre reservstenografer.

Herrar deputerade antogo till

notarie:

hovrättsarkivarien, jur. kand. Nils G. H. Liliequist;

förste stenografer:

f. d. tullkontrollören Agnar Michal,
f. d. förste byråsekreteraren Erland N. Dahlén,
byråchefen, fil. kand. Hans A. Heim-
bürger samt
sekreteraren och ombudsmannen, jur.
kand. Anders Norrman;

stenografer:

jur. kand. Göte Fahlin,
byråsekreteraren, jur. kand. John W. Löf,
redaktören C. O. Bertil Arborén,
A. Fritiof Klason,
e. o. förste byråsekreteraren, jur.
kand. Gustaf A. H. Titz,
fru Signhild Elfner,
Stig A. L. Ekermann,
civilingenjören S. P. Olof Dopping,
pol. mag. Lars A. Nilsson,
Knut Nilson,
tingsnotarien, jur. kand. Brit-Marie
Ericsson,
Bengt E. Lundin,
fil. stud. Bertil R. Palmquist och
fil. stud. Hans A. Karlgren;

förste kanslist:

fru Ebba Ihrman;

kanslister:

f. d. överkontrollören A. Helmer Gär-
din,
förste byråsekreteraren, jur. kand. K.
Allan Löfgren,
fru Eva Särnmark,

sekreteraren, jur. kand. Sune K. Jo-
hansson och

kontorsassistenten Curt C. C. Berg-
grén; samt

reservstenografer:

jur. stud. Bengt O. Gunnarson,
redaktör Rune Söderström och
fil. stud. Gunnar Ljusterdal.

På därom gjord framställning bevil-
jades stenografen A. Fritiof Klason le-
dighet på grund av sjukdom t. o. m.
den 25 januari, och förordnades jur.
stud. Bengt Gunnarson att under tiden
uppehålla Klasons stenografbefattning.

Det skulle åligga de hos kammaren
anställda kanslisterna att vid behov
tjänstgöra jämväl vid diskussionspro-
tokollet.

Åt kanslisten Gärdin uppdrogs att
föra kammarens diaries.

Här skulle antecknas att på särskild
anmodan följande tjänstemän redan ti-
digare inträtt i tjänstgöring hos kam-
maren, nämligen den 11 innevarande
januari Liliequist såsom notarie, Fah-
lin och Löf såsom stenografer samt Jo-
hansson såsom kanslist, den 7 januari
fru Ebba Ihrman såsom förste kanslist
och fru Särnmark såsom kanslist även-
som den 2 januari Gärdin såsom kans-
list.

Det skulle åligga de antagna tjänste-
männen att vid behov och i den mån så
ske kunde utföra jämväl annan tjänst-
göring hos riksdagen.

År och dag som ovan.

In fidem

Gunnar Britth.

§ 31.

Anmäldes, att följande Kungl. Maj:ts
propositioner tillställts kammaren, näm-
ligen:

nr 21, med förslag till lag angående
ändrad lydelse av 1 § lagen den 10
mars 1939 (nr 68) om statlig krigsför-
säkring m. m.;

nr 34, med förslag till lag angående
fortsatt giltighet av lagen den 6 juni

1952 (nr 434) om särskild skolstyrelse i vissa fall;

nr 35, angående bestridande av vissa haverikostnader; och

nr 36, angående täckande av vissa medelsbrister, redovisade såsom proprialanser i försvarets civilförvaltnings räkenskaper.

Dessa propositioner bordlades.

§ 32.

Anmälades, att till herr talmannen under sammanträdet avlämnats följande motioner, nämligen:

nr 24, av herr *Hamrin m. fl.*, angående statsbidrag åt Jönköpings handelsgymnasium;

nr 25, av herr *Senander m. fl.*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 28, med förslag till förordning angående omsättnings- och utskänkningsskatt å rusdrycker, m. m.;

nr 26, av herr *Nilsson* i Landskrona *m. fl.*, om förhöjd tjänsteställning åt riksdagens postvaktmästare; och

nr 27, av herr *Levin*, angående en

allmän översyn av gällande bestämmelser om fridlysning och jakttider.

Dessa motioner bordlades.

§ 33.

Upplästes följande till kammaren inkomna läkarintyg:

Att riksdagsman N. O. Jönsson av mig på grund av hjärtsjukdom ordinerats fullst. vila fr. o. m. 12/1 1954 t. v. intygas härmed.

Östersund 7/1 1954.

J. Eriksson
stadsläkare.

Kammaren beviljade herr Jönsson i Rossbol ledighet från riksdagsgöromålen från och med den 11 innevarande januari tills vidare.

§ 34.

Justerades protokollsutdrag.

Kammarens ledamöter åtskildes här efter kl. 11.25.

In fidem
Gunnar Britth.

Fredagen den 15 januari.

Kl. 11.00.

§ 1.

I enlighet med kammarens därom den 12 innevarande januari fattade beslut skulle nu val verkställas av suppleanter i de ständiga utskotten och i Nordiska rådet, och företogs först val av suppleanter i utrikesutskottet.

Därvid lämnades på begäran ordet till

Herr **FÖRSTE VICE TALMANNEN**, som anförde:

Herr talman! För vart och ett av de val som skola företagas vid detta ple-

num ber jag att få avlämna en gemensam lista, vilken godkänts av de av kammaren valda ledamöterna i talmanskonferensen. Varje lista upptar namn å så många personer, som det ifrågavarande valet avser.

Den av herr förste vice talmannen för val av suppleanter i utrikesutskottet avlämnade listan upptog under partibeteckningen »Gemensam lista» följande namn:

Hallén
Kristensson i Osby

Andersson i Malmö
 Edberg
 Skoglund i Doverstorp
 von Friesen
 Skoglund i Umeå
 Jonsson i Skedsbygd.

Sedan herr talmannen för kammaren uppläst denna lista, blev den av kammaren godkänd, och förklarades de personer, vilkas namn upptagits å listan, utsedda till suppleanter i utrikesutskottet.

Riksdagens kanslideputerade skulle genom utdrag av protokollet underrättas om detta val samt anmodas låta uppsätta och till kammaren ingiva förslag till skrivelse till Konungen med anmälan om samma val.

§ 2.

Anställdes val av suppleanter i konstitutionsutskottet.

Herr förste vice talmannen avlämnade en lista, som under partibeteckningen »Gemensam lista» upptog följande namn:

Larsson i Julita
 Nordkvist i Kalmar
 Gustafsson i Bogla
 Svedberg, fru
 Nilsson i Göingegården
 Hammar
 Edberg
 Larsson i Luttra
 Bark
 Hamrin
 Wallin, fru
 Adamsson
 Wetterström, fröken
 Rimås
 Andersson i Brämhult
 Andersson i Linköping
 Dahl
 Dahln.

Sedan herr talmannen för kammaren uppläst denna lista, blev den av kammaren godkänd, och förklarades de personer, vilkas namn upptagits å listan, utsedda till suppleanter i konstitutionsutskottet.

§ 3.

Verkställdes val av suppleanter i statsutskottet.

Herr förste vice talmannen avlämnade en lista, som under partibeteckningen »Gemensam lista» upptog följande namn:

Petterson i Degerfors
 Widén
 Thapper
 Jansson i Kalix
 Kyling
 Wedén
 Persson i Växjö
 Onsjö
 Ericsson i Lulcå, fru
 Nihlfors
 Svensson i Alingsås
 Gustafsson i Stockholm
 Birke
 Gustafsson i Skellefteå
 Hansson i Skegrie
 Karlsson i Olofström
 Blidfors
 Löfroth
 Almgren
 Hjalmarson
 Andreasson
 Vinge, fröken
 Olsson, fröken
 Svensson i Stenkyrka
 Hall
 Ager, fröken.

Sedan herr talmannen för kammaren uppläst denna lista, blev den av kammaren godkänd, och förklarades de personer, vilkas namn upptagits å listan, utsedda till suppleanter i statsutskottet.

§ 4.

Anställdes val av suppleanter i bevillningsutskottet.

Herr förste vice talmannen avlämnade en lista, som under partibeteckningen »Gemensam lista» upptog följande namn:

Allard
 Strandh
 Kärrlander

Wiklund
Edström
Christenson i Malmö
Henriksson
Vigelsbo
Eriksson i Stockholm, fru
Anderson i Sundsvall
Engkvist
Persson i Appuna
Nilsson i Svalöv
Gustafson i Göteborg
Jansson i Aspeboda
Asp
Andersson i Essvik
Stenberg.

Sedan herr talmannen för kammaren uppläst denna lista, blev den av kammaren godkänd, och förklarades de personer, vilkas namn upptagits å listan, utsedda till suppleanter i bevillningsutskottet.

§ 5.

Anställdes val av suppleanter i bankoutskottet.

Herr förste vice talmannen avlämnade en lista, som under partibeteckningen »Gemensam lista» upptog följande namn:

Johansson i Kalmar
Carlsson i Tibro
Malmborg i Stockholm
Andersson i Ronneby
Nygren
Löfgren
Sehlstedt
Jönsson i Rossholm
Andersson i Alfredshem
Boija
Severin i Gävle
Mellqvist
Magnusson
Nelander
Hansson i Önnarp
Skoglund i Umeå
Nordqvist i Karlskoga.

Sedan herr talmannen för kammaren uppläst denna lista, blev den av kammaren godkänd, och förklarades de personer, vilkas namn upptagits å lis-

tan, utsedda till suppleanter i bankoutskottet.

§ 6.

Verkställdes val av suppleanter i första lagutskottet.

Herr förste vice talmannen avlämnade en lista, som under partibeteckningen »Gemensam lista» upptog följande namn:

Hedqvist
Liljedahl, fröken
Johansson i Skövde, fru
Östrand
Östlund
Norrby
Ekström
Andersson i Björkäng
Jacobsson i Sala
Larsson i Stockholm
Löfqvist, fru
Eriksson i Stockholm, fru
Fröding
Helén
Larsson i Luttra
Lundqvist
Karlsson, fröken.

Sedan herr talmannen för kammaren uppläst denna lista, blev den av kammaren godkänd, och förklarades de personer, vilkas namn upptagits å listan, utsedda till suppleanter i första lagutskottet.

§ 7.

Anställdes val av suppleanter i andra lagutskottet.

Herr förste vice talmannen avlämnade en lista, som under partibeteckningen »Gemensam lista» upptog följande namn:

Andersson i Alfredshem
Höjer, fröken
Odhe
Svensson i Göteborg
Ewerlöf, fru
Sjöstrand, fru
Bengtsson i Varberg
Ericsson i Näs
Sandell, fröken

Rimmerfors
 Johansson i Södertälje
 Fredriksson
 Cassel
 Königson
 Larsson i Hedenäset
 Eriksson i Ängelholm, fru
 Wetterström, fröken.

Sedan herr talmannen för kammaren uppläst denna lista, blev den av kammaren godkänd, och förklarades de personer, vilkas namn upptagits å listan, utsedda till suppleanter i andra lagutskottet.

§ 8.

Verkställdes val av suppleanter i tredje lagutskottet.

Herr förste vice talmannen avlämnade en lista, som under partibeteckningen »Gemensam lista» upptog följande namn:

Torbrink, fru
 Utbult
 Persson i Appuna
 Andersson i Ryggestad
 Boman, fru
 Nestrup
 Bengtsson i Halmstad
 Hansson i Skegreie
 Lindström
 Carlsson i Stockholm
 Persson i Tandö
 Nilsson i Östersund
 Munktell
 Kilsmo
 Jansson i Benestad
 Renström-Ingenäs, fru
 Östlund.

Sedan herr talmannen för kammaren uppläst denna lista, blev den av kammaren godkänd, och förklarades de personer, vilkas namn upptagits å listan, utsedda till suppleanter i tredje lagutskottet.

§ 9.

Anställdes val av suppleanter i jordbruksutskottet.

Herr förste vice talmannen avlämnade en lista, som under partibeteckningen »Gemensam lista» upptog följande namn:

Ekdahl
 Svensson i Ljungskile
 Larsson i Julita
 Netzén
 Agerberg
 Utbult
 Lindström
 Svensson i Vä
 Lindskog, fru
 Mårtensson
 Arweson
 Jönsson i Gärds Köpinge
 Eliasson
 Widén
 Adolfsson
 Johansson i Västervik
 Lewén-Eliasson, fru
 Stenberg.

Sedan herr talmannen för kammaren uppläst denna lista, blev den av kammaren godkänd, och förklarades de personer, vilkas namn upptagits å listan, utsedda till suppleanter i jordbruksutskottet.

§ 10.

Verkställdes val av suppleanter i allmänna beredningsutskottet.

Herr förste vice talmannen avlämnade en lista, som under partibeteckningen »Gemensam lista» upptog följande namn:

Engkvist
 Nestrup
 Östrand
 Andersson i Linköping
 Svensson i Krokstorp
 Johansson i Lugnvik
 Ekström
 Hansson i Önnarp
 Andersson i Ryggestad
 Andrén, fru
 Wallin, fru
 Jacobsson i Sala
 Nilsson i Göingegården
 Berggren

Ericsson i Näs
Lundqvist
Adamsson
Königson
Larsson i Hedenäset
Ewerlöf, fru.

Sedan herr talmannen för kammaren uppläst denna lista, blev den av kammaren godkänd, och förklarades de personer, vilkas namn upptagits å listan, utsedda till suppleanter i allmänna beredningsutskottet.

§ 11.

Anställdes val av suppleanter i Nordiska rådet.

Herr förste vice talmannen avlämnade en lista, som under partibeteckningen »Gemensam lista» upptog följande namn:

Västberg, fru
Sandström, fru
Skoglund i Umeå
Ericsson i Näs
Sehlstedt
Helén
Netzén
Kyling.

Sedan herr talmannen för kammaren uppläst denna lista, blev den av kammaren godkänd, och förklarades de personer, vilkas namn upptagits å listan, utsedda till suppleanter i Nordiska rådet.

§ 12.

Justerades protokollsutdrag angående de i §§ 1—11 här ovan omnämnda valen.

§ 13.

Föredrogs var efter annan följande Kungl. Maj:ts å kammarens bord vilande propositioner; och hänvisades därvid

till behandling av lagutskott propositionen nr 21, med förslag till lag angående ändrad lydelse av 1 § lagen den 10 mars 1939 (nr 68) om statlig krigsförsäkring m. m.;

till konstitutionsutskottet propositionen nr 34, med förslag till lag angående fortsatt giltighet av lagen den 6 juni 1952 (nr 434) om särskild skolstyrelse i vissa fall; samt

till statsutskottet propositionerna:

nr 35, angående bestridande av vissa haverikostnader; och

nr 36, angående täckande av vissa medelsbrister, redovisade såsom propriebalanser i försvarets civilförvaltnings räkenskaper.

§ 14.

Föredrogs var för sig följande på bordet liggande motioner; och hänvisades därvid

till statsutskottet motionen nr 24 av herr *Hamrin m. fl.*;

till bevillningsutskottet motionen nr 25 av herr *Senander m. fl.*;

till bankoutskottet motionen nr 26 av herr *Nilsson* i Landskrona *m. fl.*; samt

till behandling av lagutskott motionen nr 27 av herr *Levin*.

§ 15.

Föredrogs den av herr *Jonsson* i Skedsbygd vid kammarens nästföregående sammanträde gjorda, men då bordlagda anhållan att få framställa interpellation till herr statsrådet och chefen för socialdepartementet angående viss utjämning av skadeersättningarna för olycksfall i arbete.

Kammaren biföll denna anhållan.

§ 16.

Föredrogs den av herr *Nestrup* vid kammarens nästföregående sammanträde gjorda, men då bordlagda anhållan att få framställa interpellation till herr statsrådet och chefen för ecklesiastikdepartementet angående tidpunkten för ledigförklarande av vid läroverk m. fl. läroanstalter nyinrättade befattningar i lönegraden Ce 27.

Kammaren biföll denna anhållan.

§ 17.

Interpellation med anledning av de höjda priserna på kaffe.

Herr talmannen lämnade på begäran ordet till

Herr JANSSON i Benestad (bf), som yttrade:

Herr talman! Vårt lands ekonomiska läge och den inhemska prisnivån kännetecknas just nu av stabiliserade förhållanden. Det har därför väckt en viss förvåning att kraftiga prisförhöjningar redan vidtagits och andra signalerats på kaffe. Denna vara är som bekant ett av de breda folklagen mycket använt hälso- och njutningsmedel. De nya prisförhöjningarna medför en stark fördyring av levnadskostnaderna för stora folkgrupper, och allmänheten frågar sig helt naturligt vad som är orsaken till prisförhöjningarna.

I syfte att få upplysning om vad som är anledning till prisstegringen på kaffet anhålles om kammarens tillstånd att till statsrådet och chefen för handelsdepartementet få framställa följande frågor:

1) Kan statsrådet upplysa om huruvida det finns något internationellt kaffemonopol som nu använder sina maktresurser och dikterar priset?

2) Kan statsrådet upplysa om huruvida vårt land har några möjligheter att vid handelsförhandlingar med de största kaffeexporterande länderna, t. ex. Brasilien, på den vägen erhålla lägre importpris på kaffe?

Denna anhållan bordlades.

§ 18.

Anmälades, att följande Kungl. Maj:ts propositioner tillställts kammaren, nämligen

nr 14, med förslag till förordning om taxering för inkomst av medel, som insatts å skogskonto, m. m.;

nr 26, med förslag till lag om undervisning och vård av vissa psykiskt efterblivna;

nr 27, angående avlösning av malmfältspolisorganisationen;

nr 29, med förslag till lag angående ändrad lydelse av 6 § lagen den 26 juli 1947 (nr 529) om allmänna barnbidrag, m. m.; och

nr 33, angående utövandets av statens tobaksmonopol.

Dessa propositioner bordlades.

§ 19.

Anmälades, att till herr talmannen under sammanträdet avlämnats följande motioner:

nr 28, av herrarna *Lindholm* och *Sjölin*, angående ändrad lydelse av § 7 mom. 1 och § 11 i andra kammarens ordningsstadga;

nr 29, av herr *Svensson* i Stenkyrka m. fl., om förhöjt anslag till byggande av fiskehamnar;

nr 30, av herr *Dickson*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 28, med förslag till förordning angående omställnings- och utskänkningskatt å rusdrycker, m. m.;

nr 31, av herr *Jansson* i Aspeboda m. fl., om vidgad rätt för skogsägare att göra insättning på särskilt skogskonto i bank; och

nr 32, av herr *Utbult* m. fl., angående direktiven för en blivande utredning rörande prisregleringsfrågorna på fiskets område.

Dessa motioner bordlades.

§ 20.

Justerades protokollsutdrag.

Kammarens ledamöter åtskildes här efter kl. 11.18.

In fidem
Gunnar Britth.